

První pokračovatelé Kosmovi

Mezi první pokračovatele kronikáře Kosmy řadíme Kanovníka vyšehradského a Mnicha sázavského. Jsou to dva nejstarší anonymní autoři, kteří navázali na Kosmovu kroniku, doplňovali vynechané informace a nové události po roce 1125.

Kanovník vyšehradský

Kanovník vyšehradský je anonymní autor nejspíše působící na dvoře krále Soběslava I.. Ač byl přímým svědkem popisovaných událostí, nelze jeho kroniku považovat za objektivní pramen. Velké množství použitých českých vlastních jmen a opěvování českých světců poukazuje na to, že byl pravděpodobně české národnosti. Jeho záliba, pozorování astronomických jevů, o které se často zmiňuje, usnadnila následnou dataci.

Kronika začíná roku 1125 a končí roku 1142. Popisuje vládu Soběslava I. (1125-1140), jeho činy a události. Lze vycítit kladný, uctivý vztah k panovníkovi. Kronika končí na počátku 40. let 12. století, a to smrtí Soběslava I. a jeho nekrologem. Následuje už jen pár poznámek z prvního roku vlády Vladislava II..

Kronikář dílo sepisoval patrně ve dvou fázích. V té první přímo popisuje události do roku 1130, kdy svou práci přerušil a vrátil se k ní až roku 1141, kdy zpětně dopsal události uplynulých let.

Do dnešní doby se kronika dochovala v 5 rukopisech, kdy nejstarší je rukopis drážďanský (1. polovina 14. století), sepsaný na žádost pražského biskupa Jana IV..

Kanovník vyšehradský. Ed. J. Emler. FRB II, Praha 1874, s. 203 – 237. (Dostupné na: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=169&page=219>).

Mnich sázavský

Mnich sázavský byl český anonymní kronikář 12. století. Do Kosmovy kroniky zapsal mnoho menších i větších přídavek a pokračoval v ní až do roku 1162. Jeho kronika je kronikou sázavského kláštera, vznikla na popud opata Silvestra (1134 – 1161).

Kronika začíná rokem 1130 a končí rokem 1162, ale sepsána byla až mezi léty 1173 – 1176. Má dvě části: v té první se jedná pouze o doplnění Kosmovy kroniky do roku 1125, od toho roku už se jedná o kroniku kláštera.

Kronika se nám do dnešní doby zachovala ve dvou rukopisech, kdy starší je tzv. rukopis drážďanský (12. – 13. století). Ten byl téměř celý zničen za 2. světové války. Druhý rukopis je nazvaný Vídeňský rukopis.

Mnich sázavský. Ed. J. Emler. FRB II, Praha 1874, s. 238–269. (Dostupné na: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=169&page=256>).

Bibliografie:

Bláhová, M.: Staročeská kronika tak řečeného Dalimila (3) v kontextu středověké historiografie latinského kulturního okruhu a její pramenná hodnota. Praha 1995.

Nechutová J.: Latinská literatura českého středověku do roku 1400. Praha 2000.

Pokračovatelé Kosmovi. Praha 1950.